

Datum
9 juli 2007

Ons kenmerk
2007-0000237505

Onderdeel
DGKB/BFO/BO

Inlichtingen
mr. R.J.M.H de Greef
T (070) 426 6253
F

Uw kenmerk

Blad
1 van 2

Aantal bijlagen
0

Bezoekadres
Schedeldoekshaven 200
2511 EZ Den Haag

Postadres
Postbus 20011
2500 EA Den Haag

Internetadres
www.minbzk.nl

Aan alle gemeenteraden en colleges van Provinciale
Staten

Onderwerp
Rekenkamer(commissie)

Op 27 juni jl. heeft de Afdeling Bestuursrechtspraak Raad van State (verder: de Afdeling) uitspraak gedaan in de zaken van de gemeentebesturen van Oirschot en Gorinchem tegen de Kroon. Beide zaken zagen op de onafhankelijkheid van de rekenkamer(commissie). Met deze uitspraken is duidelijkheid gekomen over de uitleg van de Gemeentewet: de uitoefening van de rekenkamerfunctie dient geheel onafhankelijk plaats te vinden.

De discussie startte met de Verordening op de rekenkamerfunctie van de gemeente Lelystad. De gemeenteraad had hierbij vastgesteld dat de rekenkamercommissie jaarlijks een onderzoeksprogramma ter vaststelling aan de raad moest voorleggen. Bij Koninklijk besluit van 10 mei 2005 (*Stb.* 2005, nr. 270) heeft de Kroon dit deel van de verordening vernietigd. Volgens de Kroon heeft de wetgever een onafhankelijke uitoefening van de rekenkamerfunctie voorzien. Dit blijkt uit artikel 182 van de Gemeentewet. De gemeente Lelystad is niet in beroep gegaan en heeft zich bij het Koninklijk besluit neergelegd.

In september 2005 stelde de gemeenteraad van Oirschot de Verordening op de rekenkamerfunctie vast. In deze verordening was opgenomen dat de gemeenteraad het onderzoeksprogramma van de rekenkamercommissie vaststelde en dat de raad bepaalde welke onderzoeken werden uitgevoerd. Bij Koninklijk besluit van 26 oktober 2005 (*Stb.* 2005, nr. 556) heeft de Kroon dit deel van de verordening geschorst. Na bestuurlijk overleg heeft de raad van Oirschot de betreffende bepalingen aangepast. Het geschil van mening met de Kroon was daarmee echter niet beëindigd. De raad had nu namelijk opgenomen dat de rekenkamercommissie zelf zijn onderzoeksprogramma vaststelde, maar dat dit pas na goedkeuring door de raad mocht worden uitgevoerd. De Kroon vond dit nog steeds een aantasting van de onafhankelijkheid van de rekenkamercommissie en vond dat de gemeenteraad hiermee zijn bevoegdheid te buiten ging en vernietigde het besluit dan ook bij Koninklijk besluit van 1 november 2006 (*Stb.* 2006, nr. 572). De gemeenteraad van Oirschot stelde hierop beroep in bij de Afdeling.¹

¹ De gemeenteraad van Gorinchem heeft in februari 2006 een gelijklopende bepaling in zijn Verordening op de rekenkamerfunctie opgenomen. Ook hier heeft een vernietiging plaatsgevonden bij Koninklijk besluit van 1 november 2006 (*Stb.* 2006, nr. 573). Ook Gorinchem is in beroep gegaan.

Datum
9 juli 2007

Ons kenmerk
2007-0000237505

Onderdeel
DGKB/BFO/BO

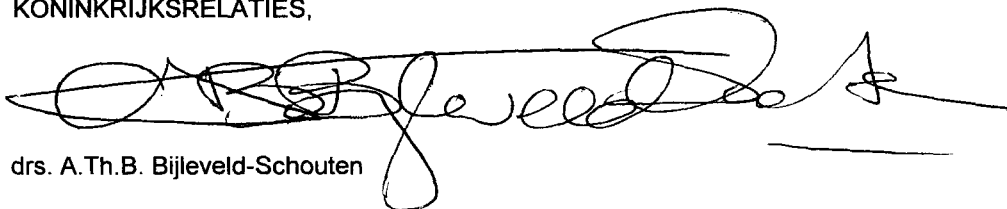
Blad
2 van 2

Op 27 juni jl. heeft de Afdeling uitspraak gedaan.² De Afdeling overwoog: *"Uit artikel 182, eerste en tweede lid, in samenhang met artikel 810a, tweede lid, van de Gemeentewet volgt dat de rekenkamercommissie - binnen de grenzen van het haar door de gemeenteraad toegewezen budget - zowel op eigen initiatief als op verzoek van de gemeenteraad onderzoeken kan instellen naar de doelmatigheid, de doeltreffendheid en de rechtmatigheid van het door het gemeentebestuur gevoerde bestuur. Hieruit vloeit, naar het oordeel van de Afdeling, rechtstreeks voort dat de rekenkamercommissie bepaalt welke onderzoeken zij verricht en op welke wijze zij deze uitvoert. Dit impliceert dat de rekenkamercommissie ook zelf het onderzoeksprogramma vaststelt.[...] Anders dan de gemeenteraad heeft betoogd, is de [...] vereiste goedkeuring van het werkprogramma in strijd met artikel 182, eerste en tweede lid - in onderling verband beschouwd -, van de Gemeentewet, nu het goedkeuringsvereiste ertoe leidt dat uiteindelijk de gemeenteraad beslist welke onderwerpen worden onderzocht en mitsdien ook welke onderzoeken worden verricht. Reeds hierom heeft verweerster zich terecht op het standpunt gesteld dat de verordening op dit punt in strijd is met het recht. [...] Door het goedkeuringsvereiste wordt de onafhankelijke positie van de rekenkamercommissie ten opzichte van de gemeenteraad - welke naar het oordeel van de Afdeling essentieel is in de verhouding tussen de rekenkamercommissie en de gemeenteraad - aangetast en kan de rekenkamercommissie in de uitoefening van de haar toekomende zelfstandige, controlerende bevoegdheid worden belemmerd. Verweerster heeft zich dan ook op goede grond op het standpunt gesteld dat de gemeenteraad de uitoefening van een bevoegdheid aan zich trekt die de wetgever aan de rekenkamercommissie heeft toevertrouwd, zodat de situatie uit het Beleidskader zoals hiervoor beschreven zich te dezen voordoet. Dat de gemeenteraad aan het hoofd van de gemeente staat, zoals de gemeenteraad heeft betoogd, kan niet tot een ander oordeel leiden. De onafhankelijke positie van de rekenkamercommissie ter zake van het door haar te verrichten onderzoek doet aan die positie van de gemeenteraad - wat daarvan ook de precieze betekenis moge zijn - immers niet toe of af nu de gemeenteraad uiteindelijk beslist wat hij met de onderzoeksresultaten van de rekenkamercommissie doet."*

Naar aanleiding van deze uitspraken wil ik u er dan ook op wijzen dat de uitoefening van de rekenkamerfunctie geheel onafhankelijk moet plaatsvinden. De rekenkamer(commissie) moet zelf kunnen bepalen welke onderzoeken zij uitvoert. De raad kan uiteraard wel een verzoek bij de rekenkamer(commissie) indienen.

Vertrouwende u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd,

DE STAATSSECRETARIS VAN BINNENLANDSE ZAKEN EN
KONINKRIJKSRELATIES,

drs. A.Th.B. Bijleveld-Schouten

² ABRvS 27 juni 2007, zaaknummer 200608841/1 (Oirschot) en ABRvS 27 juni 2007, zaaknummer 200608823/1 (Gorinchem). Beide zaken zijn te raadplegen via de website van de Raad van State: www.raadvanstate.nl.

